

Vas Ubeljsko leži tik pod Nanosom, skrita za nizkim gričem, v samotnem svetu.

Sredi med hišami stoji cerkev sv. Urha, na vzvišeni ravninici.

Zgodovina c. Glede na patrona, kateremu so posvečali c. od 11-14 stol. moramo tudi c. na Ubeljskem pomakniti v tisto dobo. In v resnici je c. zelo stara. Sedanja stavba sega v gotiko, kar priča zaključek prezbiterja s tremi str. osmerokotnika in pa strm kamnit vrh podzidka okoli prezbiterja. L. 1616 je bil zidan sedanji stolp, kar naznanja napis nad vhodom v lopo: 1616(G.M.)(G.T.) M.V.) Urke verjetno iemna ključarja y. župana, in verjetno župnika v Hrenovicah. Glavni portal je zgodnje baročen, prav tako tudi okna v zakristiji, ki nosijo l. 1661, a se vidi tako, da so str. stebri presekani in da so bila ta okna prejšnja v cerkvi. V l. 1745-47 je bila c. zelo predelana. Na portalu je napis: 1745 Renovatum MDCCXXXV, na slavaloku zgoraj 1747. Na sev. zun. strani prezbit. pri zakristiji se opazi v tlorisu neka nepravilnost, ki jo ne znam razložiti. Ali je bil nekda tloris cerkve drugačen?

Evski kor iz l. 1778 - kot priča l. na portalu, ki je okrašen z rokoko motivi. Zakristija je bila prizidana šele l. 1785 (letnica na vhodu v prezbit.) imela je prejšnji zidan obok, a l. 1853 so obok podrli in naredili sedanji strop. Istega leta so morali tudi zidovje prezbit. povežati z železnimi vezmi, ker je grozilo da se razleze. V žup. arhivu je načrt iz l. 1907 za prizidavo c.: stolp na levi bi bil popolnoma vzidan v cerkev, na pročelju dva vna da (str. pod stolpom, glavni sredi pročelja, na desni pa samo naznačen portal s kapetico.

Opis: Orientirana proti vzh. Vtorisu se vrstijo od zap. proti vzh.: stolp ki zasega nekako sev. polovico pročelja, pravokotna lada in prezbit. z običajnimi tremi stranicami osmerokotnika. Na sev. strani je prizidna zakristija. Prezbit.: dolg 5.2m, širok 5.60m, visok ok. 5m.

Ladija "11.20m, " 7.50m, 2 2 7m.

Nekoliko razčlenjen venčni zidec opasuje znotraj vso cerkev pod stropom, ki je v prezbitериu nizek zidan kupolast obok, v ladi pa plitva banja, okrašena na stredi s štuk okvirjem. Okna so štirioglasta. Dva vhoda na pročelju: gl. v zgod. baročnem slogu in manjši v stolpovi lopi z navadnimi kamnitimi podboji.

Zunaj obdaja prezbitერი podzidek in podstrešni venec s konzolami. Ladja tega nima. Stolp je razčlenjen s podzidkom in dvema kamnitima venčnima zidcema v višini ladinskih sten in slemena nene strehe. Zavšuje pa se s podstrešnim vencem iz konzol in lepo baročno streho iz pločevine.

Oprava: trije oltarji: sv. Urha, Jožefa in Ane. L.1693(vizit. zapisek) sta bila str. dvaoltarja posvečena sv. Janezu Krst. in sv. Trigiti, kar je ostalo še v 18.stol.Okoli 1.1800 sta bila postavljena sedanja.)

Vel.oltar je masivna zgradba iz črnega marmorja v klasic. slogu. Golo stebrov je in ogredje. Oltar stlačen pod nizek obok in se zdi, da na v njem neka manjkar, iz česar lahko sklepamo, da oltar prvotno ni bil narejen za ta prostor. Ljudsko izročilo ve, da je bil ta oltar na Sveti Gori pri Gorici. Pripeljali bi ga na Ubeljsko, kom je cesar Jožef I. 1.1786 dal zapreti božjo pot na sv. Gori in so c. upravo prodali. Na levem oglu ob oltarni stopnjici je letnica 1744(ali 1794) verjetno letnica, ko so pripeljali oltar sem.

V oltarju slika pl.o. sv. Urha, delo neznanega slikarja. Na portaloma, ki ovdita za oltar stojita kipa Petra in Pavla.

Tabernakelj je iz raznobarvnega marmorja in bolj živahnega sloga kot oltar. Na plošči pod vraticami je vklesan napis: O sacrum convivium. Tabernakelj je iz. 1765, ko je c. dobila sv. Tešnje telo.

Str. oltarja: enakega sloga iz črnega marmorja, bolj živahna kot glavni. Sliki sv. Jožefa in sv. Ane naredi Valentin Metzinger(Steska: Sov. umetnikI.str 32.) Sliki sta dobro ohranjeni. Ker je Metzinger umrl 1759, a oltarja sta bil posvečena okr.1800, smemo sklepati, da sta bila oltarja prepeljana od drugod. Na desni str. pod slavalokom visi podoba M.božje z detetom. Od kod in kdaj je prišla sem ni znano. Slika Srca Jezusovega je nova.

Križev pot spominja po slogu in barvah na onega v ž.c., verjetno tudi Al.Götzl.

Božji grob delo slikarja Al.Götzla iz 1.1851, stal je 50 gld. Italijani so ga 1.1943 požgali.

Zvonovi: trije. Srednji iz 1.1883, druga dva dar vojne odškodnine 1.1923. Ve-

liki tehta 510 kg, premer 1m, srednji 210 kg, premer 80cm, mali 150 kg premer 60 cm.

Fr.Rupnik, kurat: Zgodovina hrenoviške žup.
(rkokopis) str.313 - 318.